

РЕШЕНИЕ

№ 20065

гр. София, 15.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 44 състав,
в публично заседание на 01.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Владимирова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **7260** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.

Образувано е по жалба на С. Х., гражданка на М. с разрешение за продължително пребиваване, ЛНЧ [ЕГН], лично и като законен представител на малолетните А. Сила, ЛНЧ – [ЕГН], и А. Сила, ЛНЧ – [ЕГН], с предоставени хуманитарни статuti, подадена чрез адв. С. М., срещу Заповед № ЗСПД/Д –С–ЛЦ/1771/01.07.2024 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – Л..

В жалбата са наведени доводи за незаконосъобразност на оспорената заповед, като издадена в противоречие с материалния закон и правото на ЕС. Твърди се, че нормата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД е в пряко противоречие с нормите на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. и Директива № 2011/95/ЕС на Европейския парламент и Съвета от 13.12.2011 г. Позовава се на практика на административните съдилища. Моли за отмяна на заповедта като незаконосъобразна и присъждане на разноски по реда на чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата /ЗА/.

Ответникът - директор на дирекция "Социално подпомагане" – Л., чрез юрк. Л., оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена, с аргумент, че оспорващата не отговаря на изискванията на чл. 3, т. 5 ЗСПД.

Софийска градска прокуратура не се представлява и не взема становище по жалбата.

Административен съд София - град, Трето отделение, 44-ти състав, като обсъди доводите на страните, приетите по делото писмени доказателства, намира за

установено от фактическа страна следното:

На 24.06.2024 г. жалбоподателката, в качеството ѝ на майка и законен представител на малолетната А. Сила, е депозирала до директора на Дирекция "Социално подпомагане" – Л. заявление-декларация за отпускане на месечни помощи по чл. 8 ЗСПД за отглеждане на дете до една година от неосигурена майка.

Във връзка с подаденото заявление е издадена и оспорената в настоящата производство Заповед № ЗСПД/Д–С–ЛЦ/1771/01.07.2024 г. на директора на ДСП – Л., с която е отказано отпускане на помощта по чл. 8, ал. 1 ЗСПД, като актът е мотивиран с това, че няма сключена спогодба за изплащане на семейни помощи за деца, по която Р България е страна.

Процесната заповед е връчена лично на заявителката на 03.07.2024 г., която е оспорена пред АССГ с жалба от 17.07.2024 г.

В хода на съдебното производство е приета без оспорване административната преписка, както и писмени доказателства представени с жалбата.

При така установеното от фактическа страна Административен съд-София-град, Трето отделение, 44 -ти състав, обуславя следните правни изводи: Жалбата е подадена в законоустановения 14-дневен срок, от активно легитимирано лице и при наличие на правен интерес, поради което същата е допустима, а разгледана по същество е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган в рамките на предоставените му правомощия, съобразно изискуемите от закона форма и съдържание, при спазване на административнопроизводствените правила.

Настоящият състав счита, че постановеният отказ противоречи на чл. 32 ЗУБ и на Директива 2011/95/ЕС, както и на целта на закона.

В тази връзка съдът намира за необходимо да припомни Препоръка Rec (2003) 16 на Комитета на министрите на държавите-членки относно изпълнението на административните и съдебни решения в областта на административното право, която стъпва на принципната позиция, че ефективността на правосъдието изисква съдебните решения в областта на административното право не само да бъдат изпълнени, но и да се изпълнят в разумен срок. Това становище намира израз и в практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ). В т. 27 от Решение от 06.09.2018 г. по дело „У. и Сеид срещу България“ Съдът посочва, изпълнението на окончателно решение, постановено от който и да е съд, трябва да се разглежда като неразделна част от “процеса” по смисъла на чл. 6 от Конвенцията, и необосновано голямо забавяне в изпълнението на решение със задължителна сила може да наруши Конвенцията (вж., наред с много други решения, В. v. R., № 59498/00, § 34, ЕСПЧ 2002III; М. срещу България, № 39609/98, § 54, 30 септември 2004 г.; Y. N. I. v. U., № 40450/04, § 51, 15 октомври 2009 г.). По същия начин невъзможността на даден жалбоподател да получи своевременно изпълнение на решение в негова полза представлява намеса в правото на мирно ползване на притежанията, както е посочено в чл. 1, първи параграф, първо изречение от Протокол № 1 (вж. Y. N. I., цитирано по-горе, § 52). В такъв смисъл са и други осъдителни решения на ЕСПЧ по дела: „М. и други срещу България“ (Решение от 03.12.2009 г.); „Т. срещу България“ (решение от 27.05.2010 г.); „Д. Я. срещу България“ (Решение от 31.03.2012 г.); „Х. срещу България“ (Решение от 16.07.2013 г.); „С. и Т. срещу България“ (Решение от 26.11.2013 г.); „В. срещу България“ (Решение от 09.06.2015 г.), в които ЕСПЧ е недвусмислен в позицията си, че принципът на сигурност в юридическите отношения

изисква окончателното решение на всеки спор от съдилищата да не бъде оспорвано (Б. с. Румъния по 28342/95, § 61, CEDH 1999 VII, Кехая и други с. България, номера 47797/99 и 68698/01, §§ 68-70 et 74, 12 януари 2006 г.), освен ако това се налага по съществени и императивни причини (Р. с. Русия, по 52854/99, § 52, CEDH 2003IX). В конкретния спор такива обстоятелства не са налице.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 8 от ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД.

Между страните не е спорно, че такъв международен договор между Република България и М. не е подписан. Не е спорно и че жалбоподателката има разрешение за продължително пребиваване в Р България.

Действително, по отношение на чужденците, разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД предвижда единствено, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани на реципрочна основа или ако е предвидено в друг закон или международен договор. Тоест, ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на лицата - чужди граждани, на които е предоставена международна закрила. В същото време обаче, съгласно чл. 32, ал. 2, т. 1 от Закона за убежището и бежанците, чужденците, с предоставен статут на бежанец имат всички права и задължения на българските граждани с изключение на правото да участват в избори за държавни и местни органи, национални и местни референдуми, да участват в създаването и да членува в политически партии, да заемат длъжности, за които със закон се изисква българско гражданство, да бъдат военнослужещи, както и други ограничения, изрично предвидени със закон. ЗСПД не съдържа ограничения в правата на достъп за лицата с бежански статут до социалната система, в частност до регламентираните в него семейни помощи. Отсъствието на специална уредба по отношение на получилите бежански статут в ЗСПД следва да се разглежда като липса на ограничение в правата на тези лица по смисъла на чл. 32, ал. 1, т. 4 ЗУБ и те следва да се третират като български граждани. В случая органите по социалното подпомагане не са изследвали дали жалбоподателката е такова лице, съответно не са обсъдили възможността за прилагане на чл. 3 от ЗСПД във връзка с 32, ал. 2 и ал. 3 от ЗУБ.

На следващо място, на плоскостта на приложимото общностно законодателство, съдът отчита, че съгласно чл. 28, параграф 1 от Директива 2004/83/ЕО, държавите - членки следва да полагат грижи получилите статут на бежанец да получават в държавата-членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава-членка. При тълкуването на чл. 3, т. 5 от ЗСПД следва да се съобрази и ДИРЕКТИВА 2011/95/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила. В чл. 29 Директивата предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, се определят от националното право, но съгласно параграф 2 от разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко

минимален гарантиран доход за съответното лице. Няма съмнение, че предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход, както е посочено и в т. 45 от преамбюла на Директива 2011/95/ЕС.

С оглед на това оспорената заповед се явява издадена при неизяснена фактическа обстановка и неправилно приложение на закона. Същата следва да бъде отменена, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне по заявлението-декларация, при съобразяване на дадените в настоящото решение указания.

В хода на административното производство органите по социалното подпомагане следва да установят дали жалбоподателката се явява лице по чл. 32 от ЗУБ и ако това е така – дали по отношение са изпълнени условията по чл. 8 от ЗСПД. При тълкуването на чл. 3 в р. чл. 8 от ЗСПД следва да се съобрази и приложимото общностно законодателство, конкретно Директива 2004/83/ЕО, която в чл. 28, параграф 1, както и ДИРЕКТИВА 2011/95/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

По отношение на искането в жалбата за присъждане на разноски на основание чл. 38, ал. 2 ЗА, съдът намира, че същото е неоснователно предвид следното:

Съгласно чл. 38, ал. 2 от ЗА, в случаите на оказване на безплатна адвокатска помощ и съдействие по чл. 38, ал. 1 от ЗА, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски според изхода на спора, адвокатът има право на адвокатско възнаграждение, определено от съда в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 от ЗА. За да възникне в полза на адвоката основание да претендира и получи възнаграждение за оказана безплатна адвокатска помощ не е достатъчно само формално да се позове на текста на чл. 38 или чл. 38, ал. 2 от ЗА. Следва да е посочено в договор или по друг начин конкретното основание от кръга на изчерпателно визираните в т. 1-3 на чл. 38, ал. 1 от ЗА.

В настоящия случай липсва изявление за начина на възнаграждение на адвоката било чрез представяне на договор за правна защита и съдействие по реда на чл. 38, ал. 1, т. 1-3 от ЗА, чрез упълномощаване, в което е да е уговорено безплатното представителство или чрез устно овластяване отразено в протокол по делото. При тези обстоятелства липсва основание за определяне на възнаграждение на адв. М. по реда на чл. 38, ал. 2 от ЗА и такова не следва да му се присъжда.

Водим от горното и на основание чл. 173, ал. 2 АПК, Административен съд - София-град, III отделение, 44-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/1771/01.07.2024 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – Л. при Агенция за социално подпомагане.

ИЗПРАЩА преписката на директора на Дирекция "Социално подпомагане" – Л. за ново произнасяне по заявлението на С. Х. за отпускане на месечна помощ по чл. 8 ЗСПД за малолетната А. Сила.

ОПРЕДЕЛЯ срок за произнасяне на административния орган – 14-дневен от получаване на преписката.

Решението не подлежи на обжалване на основание чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца.

СЪДИЯ: